

ΕΞΕΤΑΖΟΜΕΝΟ ΜΑΘΗΜΑ : ΙΣΤΟΡΙΑ

ΤΑΞΗ / ΤΜΗΜΑ : Β' ΛΥΚΕΙΟΥ

ΔΙΑΓΩΝΙΣΜΑ ΠΕΡΙΟΔΟΥ : ΜΑΡΤΙΟΥ 2023

ΔΙΑΡΚΕΙΑ ΔΙΑΓΩΝΙΣΜΑΤΟΣ : ΤΡΕΙΣ ΩΡΕΣ

ΘΕΜΑ Α

A1) Να χαρακτηρίσετε τις προτάσεις που ακολουθούν γράφοντας τη λέξη Σωστό ή Λάθος δίπλα στο γράμμα που αντιστοιχεί στην κάθε πρόταση:

1. Οι συγκροτημένες προσπάθειες για την είσοδο της ελληνικής ναυτιλίας στην εποχή του ατμού ξεκίνησαν στις αρχές του 19ου αιώνα.
2. Πρώτος διοικητής της Εθνικής Τράπεζας ήταν ο Γεώργιος Σταύρου.
3. Ένας από τους παράγοντες που προώθησαν την κατασκευή οδικού δικτύου στην Ελλάδα κατά τον 19ο αιώνα ήταν οι πιο γρήγοροι ρυθμοί αστικοποίησης.
4. Το έργο της διάνοιξης της διώρυγας της Κορίνθου ξεκίνησε το 1891.
5. Οι επιχειρηματικές δραστηριότητες είχαν περισσότερες ευκαιρίες ανάπτυξης στις αγορές των μεγάλων κρατών της Ανατολικής Μεσογείου μέχρι τη δεκαετία του 1870.
6. Τα νομοθετήματα του 1907 επέτρεπαν στην εκάστοτε ελληνική κυβέρνηση να απαλλοτριώνει μεγάλες ιδιοκτησίες, ώστε να μπορεί να τις διανέμει σε ακτήμονες.
7. Η επικράτηση της Μεγάλης Ιδέας ευνόησε την ανάπτυξη του εργατικού κινήματος στην Ελλάδα κατά τον 19ο αιώνα.
8. Η υπερπόντια μετανάστευση στις ΗΠΑ όξυνε τις κοινωνικές εντάσεις που δημιούργησε η σταφιδική κρίση.
9. Η Ελλάδα του μεσοπολέμου (1919-1939) είχε υιοθετήσει αναπτυξιακές πολιτικές.

10. Η βρετανική εταιρεία ΟΥΛΕΝ ανέλαβε το 1925 την κατασκευή του φράγματος και της τεχνητής λίμνης στον Μαραθώνα.

Μονάδες 15

A2) Να δοθεί το περιεχόμενο των όρων: «Διεθνής Οικονομικός Έλεγχος (Δ.Ο.Ε.), «αγροτική μεταρρύθμιση», «Βενιζελισμός».

Μονάδες 15

ΘΕΜΑ Β

B1) Τι γνωρίζετε για τα αποτελέσματα των Βαλκανικών πολέμων για την Ελλάδα;

Μονάδες 10

B2) Ποιες ήταν οι συνέπειες στον οικονομικό τομέα της ήττας του Βενιζέλου στις εκλογές του 1920;

Μονάδες 10

ΟΜΑΔΑ Β

1) Συνδυάζοντας τις ιστορικές σας γνώσεις με τις απαραίτητες πληροφορίες από το κείμενο που σας δίνεται να αναφερθείτε:

α. Στις αιτίες που οδήγησαν στην επιλογή της λύσης της «διχοτόμησης του χαρτονομίσματος» από την ελληνική κυβέρνηση το 1922. (μονάδες 12)

β. Στα χαρακτηριστικά της ενέργειας αυτής και τις συνέπειές της. (μονάδες 13)

ΚΕΙΜΕΝΟ

Συνεπώς η δραματική αύξηση της παροχής χρήματος μεταξύ 1920 και 1922 προκλήθηκε σε πολύ μεγάλο βαθμό από την κυβέρνηση. Σύμφωνα με μια βρετανική αναφορά, μόνο μέσα στο 1921 η κυβέρνηση δανείστηκε 1.200 και πλέον εκατομμύρια δραχμές από την Εθνική Τράπεζα. Το φθινόπωρο του 1921 το καθημερινό κόστος του συνεχιζόμενου πολέμου υπολογιζόταν γύρω στα 8.000.000 δραχμές, αναγκάζοντας τη βασιλική κυβέρνηση να προσφεύγει σε όλο και πιο σπασμωδικά μέτρα. Ο υπουργός οικονομικών Π. Πρωτοπαπαδάκης, επιχειρώντας έναν πρωτότυπο αυτοσχεδιασμό την επόμενη άνοιξη, εισήγαγε έναν νέο τύπο αναγκαστικού δανείου. Το κοινό υποχρεώθηκε να παραδώσει τα χαρτονομίσματά του στις τράπεζες, οι οποίες τα διχοτομούσαν: το ένα κομμάτι επιστρεφόταν στον κομιστή, ενώ το άλλο ανταλλάσσόταν με εικοσαετή ομόλογα του Δημοσίου. Ταυτόχρονα, η Εθνική Τράπεζα διατάχθηκε να πιστώσει το κράτος με ένα ποσόν ισοδύναμο με το ήμισυ της αξίας των χαρτονομισμάτων που κυκλοφορούσαν. Ήταν ένα ακραίο μέτρο αρνητικά προοδευτικής φορολόγησης, εφόσον εφαρμόστηκε μόνο στα χαρτονομίσματα και όχι στις τραπεζικές καταθέσεις ή τις άλλες μορφές αποταμίευσης. Από την άλλη πλευρά, είχε το προτέρημα πως δεν ενίσχυε τον πληθωρισμό: κατ' αυτόν τον τρόπο συγκεντρώθηκαν 1.300 εκατομμύρια δραχμές χωρίς να αυξηθεί η νομισματική κυκλοφορία.

Mazower, M., Η Ελλάδα και η οικονομική κρίση του μεσοπολέμου, ΜΙΕΤ, Αθήνα 2009

Μονάδες 25

2) Αντλώντας πληροφορίες από το παρακάτω κείμενο και βασιζόμενοι/-ες στις γνώσεις σας:

α. Να περιγράψετε κριτικά τα χαρακτηριστικά των ιδιοκτητών των «τσιφλικιών της Θεσσαλίας κατά τον 19ο – αρχές 20ού αιώνα και τις επιδιώξεις τους.

(μονάδες 13)

β. Να παρουσιάσετε τα αποτελέσματα που προκάλεσαν οι πρακτικές τους στον θεσσαλικό αγροτικό κόσμο. (μονάδες 12)

ΚΕΙΜΕΝΟ

Οι περίφημοι πλουτοκράτες των παροικιών, που ο λαός αποκαλούσε χρυσοκάνθαρους, αντί να αναπτύξουν παραγωγικά τη χώρα, αντί να κάνουν επενδύσεις [...] στρέφονται και αυτοί πάλι στη μονοπώληση ευκαιριών που τους παρέχει η εξουσία [...] και το χειρότερο, μεταβάλλονται οι τσιφλικάδες γαιοκτήμονες στη Θεσσαλία. [...] Είναι [...] αυτά τα περίφημα αστικά μας στοιχεία τα οποία δημιουργούν το καθεστώς των τσιφλικιών στη Θεσσαλία. Γνωρίζοντας πολύ καλά ότι η Θεσσαλία θα προσαρτηθεί στην Ελλάδα, εξασφαλίζουν με το πρωτόκολλο της Κωνσταντινούπολης το δικαίωμα να δημιουργήσουν γαιοκτησίες, οι οποίες είναι βασισμένες στο σύστημα της κολιγίας. Γι' αυτό ακριβώς δεν είναι καθόλου τυχαίο ότι οι εκρήξεις οι επαναστατικές [...] ξεκινούν από τη Θεσσαλία, τη Θεσσαλία όπου η μεγάλη γαιοκτησία ήταν ασύγκριτα πιο χαμηλή στην περίοδο της έκρηξης της Ελληνικής επανάστασης, από ό, τι στην Πελοπόννησο. Με την είσοδο αυτών των στοιχείων και την ανάπτυξη των γαιοκτησιών στη Θεσσαλία, έχουμε ακριβώς τη δημιουργία των προϋποθέσεων εκείνων για την εκμετάλλευση της αγροτιάς που οδήγησαν στο αδιέξοδο, και τελικά μας έφεραν στο Κιλελέρ.

Φίλιας, Β., «Κοινωνικές δομές στην Ελλάδα του 19ου αιώνα», στο Δ.Τ. Τσαούση (επιμ.), Όψεις της ελληνικής κοινωνίας του 19ου αιώνα, Βιβλιοπωλείον της «Εστίας», Αθήνα 1984, σ. 19

Μονάδες 25

ΣΑΣ ΕΥΧΟΜΑΣΤΕ ΕΠΙΤΥΧΙΑ!